ÅLANDSBANKEN

4
2014

Råvaror i portföljen minskar risken

Mycket snack – lite verkstad

Svag utveckling för börsens verkstadsbolag

Maria Rosengren

Entreprenör i humanitet och hygien

Marknadsutsikter ▪ Entreprenörskap ▪ Livsstil ▪ Private Banking

Höstens aktiva kvinnor

Upprätta ett testamente! **4**
”Alla behöver ett testamente.” Det säger Elisabeth Tamm, som är chef för familje- och skattejuridik på Ålandsbanken.

Hjälper fattiga skolbarn i Makedonien **6**
Maria och Thomas Rosengren startade föreningen Hand till hand, som varje skoldag bjuder 350 fattiga barn i Makedonien på ett lunchpaket. ”Jag blev så ledsen och upprörd över att se hur barnen hade det”, säger Maria Rosengren. Fler bidragsgivare välkomnas.

Mycket snack – men liten verkstad **8**
Ålandsbankens Lars Söderfjell är besviken på verkstadsbolagens vinstutveckling. Fordonsrelaterade bolag som Trelleborg, Autoliv och SKF ser dock intressanta ut.

Oskar Svärd utmanar rekordet **11**
Trefaldige Vasaloppsvinnaren Oskar Svärd satsar på att slå rekordet på en svensk klassiker. Chansen är god att han lyckas – han har ett försprång på fyra minuter inför det avslutande Lidingöloppet.

Hög belåning straffas **12**
Företagskommitténs förslag till ny bolagsbeskattning drabbar främst bolag med hög belåning. Bolag med goda finanser kan emellertid se fram emot sänkt effektiv skatt, om förslaget går igenom.

Havsvidden – ett vidunderligt ställe **14**
På natursköna Havsvidden, längst norrut på Åland, kan Ålandsbankens kunder spendera en avkopplande helg till rabatterat pris. Eller kanske köpa ett Klipphus med milsvid utsikt?

5 000 kronor mer i pension varje månad **17**
Vår nya expert på försäkringar, Jessica Friberg, berättar varför du ska använda Ålandsbankens pensionslösning.

Högre avkastning till lägre risk **18**
Mats Ohlson reder ut begreppen kring investeringar i råvaror.

Har du H_2O i glaset? **20**
Två väteatomer och en syreatom bildar H2O. Trots att den är så enkel är det en fantastisk molekyl. Utan den står vi oss slätt, ja vi överlever inte ens. H2O är också basen i de flesta drycker – i öl, läsk och i svindyr champagne. Många har tjänat storkovan på H2O.

Momentum **22**
Tips och råd för uppfinnare och entreprenörer. Det måste inte alltid vara hög uppfinningshöjd – att förbättra gamla uppfinningar kan bli mycket lönsamt.

Redaktion

Å: utges av:
Ålandsbankens filial i Sverige
Stureplan 19
107 81 Stockholm

Telefon Stockholm 08-791 48 00
Telefon Göteborg 031-333 45 00,

Telefon Malmö 040-600 21 00

E-post tore.davegardh@alandsbanken.se

Ansvarig utgivare Magnus Holm

Chefredaktör Tore Davegårdh

Layout Jörgen Melin

Foto IBL, iStockphoto, Håkan Flank, Kristian Pohl, Viktor Fremling

Tryck NogaGruppen/Reusner på miljövänligt papper.

Är du intresserad av att bli kund hos Ålandsbanken Private Banking? Ring 08-791 47 20, 031-333 45 00, 040-600 21 00 och tala med någon av våra förvaltare

Innehållet i denna trycksak utgör allmän information och inte finansiell rådgivning till enskild person. Även om Ålandsbanken har strävat efter att verifiera informationen kan det inte garanteras att denna i alla avseenden är korrekt, fullständig eller rättvisande. Informationen tar inte hänsyn till enskild persons specifika ekonomiska eller skattemässiga situation. Finansiell rådgivning bör sökas från kvalificerad rådgivare innan någon konkret transaktion genomförs eller handling vidtas. Alla prognoser är förenade med osäkerhet och det faktiska utfallet kan bli ett annat än prognosen. Värdet på finansiella instrument kan variera och reduceras och såvitt avser vissa finansiella instrument även bli negativt. Ålandsbanken friskriver sig från ansvar för samtliga skador och förluster, såväl direkta som indirekta, som kan uppstå i anledning av informationen. Informationen är skyddad av upphovsrätt och får inte utan Ålandsbankens tillstånd kopieras, distribueras eller publiceras. Tvister i anledning av informationen skall prövas enligt svensk rätt av svensk domstol exklusivt.

À – vilket bemötande

Jag blir ofta kontaktad av människor som arbetar med rekrytering. De vill få uppdrag av oss att hitta lämpliga personer, som kan bli framtida medarbetare på Ålandsbanken. Jag får då ofta frågan vad det är för slags personer vi söker och vilken kompetens som vi efterfrågar. Jag brukar då svara att kompetens och erfarenhet naturligtvis är mycket viktigt, men det absolut viktigaste är den enskilde individens personlighet, attityd och beteende.

Vi i Ålandsbanken är personliga och ambitiösa. För oss är det viktigt att du som kund får en hög grad av personlig service och ett vänligt bemötande när du är i kontakt med oss.

ÅLANDSBANKENS VERKSAMHET I SVERIGE VÄXER nu på ett mycket positivt sätt och vi har ett stabilt inflöde av nya kunder, väldigt många av dessa kunder kommer till oss på referens av befintliga kunder som talar varmt om Ålandsbanken. Det visar att vi är på rätt spår och att vi har något unikt och annorlunda att erbjuda för den som står i färd med att byta bank. Det visar sig också väldigt tydligt i våra kundundersökningar, som vi gör med jämna mellanrum, att det personliga mötet med någon på banken är det som uppfattas som mest positivt.

VÅR GODA TILLVÄXT GÖR ATT VI NU BEHÖVER FÖRSTÄRKA vår organisation i Stockholm, Göteborg och Malmö. Vi söker just nu servicerådgivare, privatrådgivare, förmögenhetsförvaltare, finansieringsrådgivare, finansiella planerare, försäkringsrådgivare med flera. Vi vill gärna knyta till oss personer som, utöver god erfarenhet och kompetens, brinner för personlig service och som har ett genuint intresse för människor.

ÄVEN OM DE FLESTA AV VÅRA KUNDER i dag har en bra överblick över sin ekonomi via internet så vet vi att det finns ett stort behov av att få tala med en människa av kött och blod när man vill diskutera sina affärer eller är i behov av rådgivning på något specifikt område. För oss är det självklart att välkomna kunderna in till våra kontor för ett personligt möte, det gör också att vi får bättre möjlighet att bygga en långsiktig relation och få en ännu bättre förståelse för våra kunders situation och specifika behov.

TVEKA ALDRIG ATT KONTAKTA DIN RÅDGIVARE om du vill träffas för att tala om något som du funderat på. Vi vill väldigt gärna träffa dig!

Magnus Holm
Chef Ålandsbanken Sverige

Elisabeth Tamm:

”Alla behöver ett

Hjälper med allt

Elisabeth Tamm är chef på Ålandsbankens avdelning för familje- och skattejuridik, som består av tre personer, Elisabeth själv, Madeleine Setterberg och Petra Lundqvist. De är alla jurister.

Här får kunderna hjälp med allt inom områden som allmän juridisk rådgivning, samboavtal, äktenskapsförord, bodelning, gåvobrev, testamente, bouppteckning, arvskifte, kapitalbeskattning, deklaration, kapitalförsäkring, köpekontrakt med mera. Det är ungefär som forna tiders Notariatavdelning.

Familjesituationerna har blivit mer komplexa, bland annat som en följd av ökade skilsmässor. Det kan bli väldigt stökigt – alla behöver ett testamente, säger Elisabeth Tamm, chef på Ålandsbankens avdelning för familje- och skattejuridik.

testamente”

TEXT: TORE DAVEGÅRDH **FOTO:** VIKTOR FREMLING

Vad skiljer arbetet hos er jämfört med storbanker?

– Det är roligare eftersom var och en av oss får vara beredd på att lösa samtliga förekommande frågor. Det blir också mer personligt med en direktkontakt med oss, vilket alla uppskattar eftersom det blir personligare och effektivare. Med färre inblandade minskar risken för att saker hamnar mellan stolarna. Det är skönt att slippa gå på dåligt förberedda möten, vilket inte är en ovanlig företeelse på stora banker.

Är det någon nackdel att arbeta på en liten bank?

– Kanske, jag vet inte, möjligen är karriärmöjligheterna mer begränsade. Det berör dock inte mig.

Vad är mest tidskrävande?

– Från mars till midsommar arbetar vi framför allt med kunders deklarationer. Bouppteckningar är också ett stort område men jämnare fördelat över året. De flesta övriga banker har upphört med den tjänsten, men vi gör bouppteckningar för alla som önskar och ser det som ett bra sätt att få in nya kunder till banken. Testamenten, familjeekonomisk planering, frågor kring fullmakter, gåvobrev, kapitalbeskattning och så vidare. Det är alltid fullt upp.

Ni är tre jurister – räcker det?

– Vi har mycket att göra men kan fortfarande ge en fullödig service.

Är det något du tycker kunderna förbiser?

– Det är utan tvekan testamenten. De flesta tror att om man inte har några specifika skäl till att någon annan än de vanliga arvingarna ska få ta del av arvet så behövs inget testamente. Men så enkelt är det inte. Ska makan/maken få full äganderätt behövs ett testamente, som också kan fastställa att arvet är enskild egendom och inte ska ingå i ett eventuellt nytt äktenskap. Familjesituationerna har också blivit mer komplexa, både som en följd av vikande antal äktenskap men också som en följd av ökande antal skilsmässor och bildandet av nya familjeförhållanden. Det kan bli väldigt stökigt – alla behöver ett testamente.

Självrättelser i samband med skatteflyktsproblem är ett annat aktuellt område. Det är viktigt att det görs på rätt sätt för att inte skattebelastningen ska bli onödigt hög. På dessa olika områden är Ålandsbanken absolut bland de främsta.

Vad är roligast på jobbet?

– Mångfalden, den stora variationen på de uppdrag vi får. Problemlösning och kontakten med människor tycker jag är mest stimulerande.

Du gillar att resa. Varför gärna till Burma?

– Det är som att göra en fantastisk resa tillbaka till medeltiden. Det är fascinerande att se människorna i de små byarna. Allt görs för hand och varje by är specialiserad på sitt område. I en by tillverkar man enbart lerkrukor, i en annan bara träverktyg och så vidare. Människorna är vänliga och maten spännande. Jag rekommenderar verkligen ett besök.

Du har många järn i elden, om du hade mer tid – vad skulle du göra?

– Jag skulle träffa mina barnbarn mycket mer. ■

Om Elisabeth Tamm

Efter en jur.kand.-examen bestämde sig Elisabeth Tamm att hon ville arbeta med skattefrågor. Hon började därför komplettera sin examen med ekonomi och tog en civilekonomexamen och började 1973 arbeta på Skatteverket. Det varade i nästan 15 år. På Skatteverket hade Elisabeth Tamm flera olika arbetsuppgifter, lärare, domare och taxeringsintendent med ansvar för stora bolag.

Efter Skatteverket handplockades Elisabeth till Carnegie där hon byggde upp företagets juristavdelning. Därefter blev det Nordbanken och sedan 2004 är hon anställd på Ålandsbanken.

Elisabeth är gift med advokat Johan Tamm sedan 1972. De har tre barn, två döttrar och en son, varav två bor utomlands (Zürich och London).

Elisabeths gedigna kunskaper inom stiftelsebeskattning är uppskattad och hon är styrelsemedlem i ett tiotal stiftelser. De mest namnkunniga är stiftelsen Astrid Lindgrens barnsjukhus, H&M:s Jubileumsstiftelse och Erling Perssons stiftelse. Hon är också aktiv i styrelserna för Dansmuseet och Alba Langenskiölds förlag.

På fritiden spelar Elisabeth bridge, paddlar kajak och åker långfärdsskridskor och skidor. Hon är väldigt förtjust i att resa – ett favoritmål på senare år är Burma. Hon är också intresserad av konst och har tagit akademiska betyg i konsthistoria.

Sammantaget: Elisabeth Tamm är en osedvanligt aktiv kvinna. Kanske hänger det samman med att hon är dotter till Ingrid Gärde Widemar – en liberal föregångskvinna som blev Sveriges första kvinnliga justitieråd och som i decennier arbetade politiskt för lika rättigheter för kvinnor och män.

Föreningen ”Hand till hand” hjälper varje dag fattiga skolbarn i Makedonien med mat och skolmateriel. Det underlättar målet att ge barnen en bra utbildning – ett verktyg för att själv bekämpa fattigdom och missbruk. Entreprenörsparet Maria och Thomas Rosengren har järnkoll på verksamheten och garanterar att 100 procent av gåvorna når barnen.

TEXT: TORE DAVEGÅRDH **FOTO:** VIKTOR FREMLING, HANDTILLHAND

100 PROCENT GÅR FRAM

Ett problem många känner med olika hjälporganisationer är att stora administrativa kostnader urholkar donationerna. Skyhöga ersättningar till styrelser, oärliga tjänstemän som skor sig och medvetet felaktiga uppgifter om verksamheterna har sänkt förtroendet för många stora hjälporganisationer. Administrativa kostnader kan hamna på mer än 50 procent.

– Vi arbetar fullständigt öppet och helt ideellt. Alla donatorer kan på kronan se vart pengarna tar vägen, säger Maria Rosengren.

– Varenda betalning som föreningen gör ska godkännas av en ansvarig på skolan och av Maria. Det finns inte utrymme för någon korruption. Ingen kan sko sig vid sidan om, vilket är ett vanligt problem i samband med hjälpinsatser, säger Thomas Rosengren.

Verksamheten ger effekt. Närvaron i skolan har ökat och barnens prestationer blir allt bättre.

– Eleverna motiveras att gå till skolan eftersom de får mat. Det ger dem också energi så att de bättre kan ta till sig undervisningen. Vi mäter detta kontinuerligt. Det handlar inte bara om att ge – det ska bli resultat också, säger Maria Rosengren.

Det pågående projektet Give a Child a Chance ger inte bara mat till barnen på skolan i Bitola utan också böcker, skolväskor och annat skolmaterial.

– Utbildning är det starkaste vapnet du kan använda för att förändra världen. Det sa

Nelson Mandela och jag tror han hade rätt. Vi försöker bidra till att ge barnen en bra utbildning – ett verktyg för att själv bekämpa fattigdom och missbruk, säger Thomas Rosengren

Hur ser framtiden ut?

– Vi är optimistiska om att få in fler donatorer. Jag vill också ge en eloge till Ålandsbanken, som också är bidragsgivare. Jag tror det är en fördel att samarbeta med en bank där entreprenörer sätts i centrum. Vi har länge haft kontakt med Johan Samuelsson på Malmökontoret och det fungerar fantastiskt bra. Vi får all service vi behöver och den är individuellt anpassad. Jag rekommenderar ofta vänner och affärsbekanta att byta till Ålandsbanken, säger Maria Rosengren.

– Med fler donatorer kan vi utveckla verksamheten till andra skolor och starta utbildning för något äldre ungdomar, som har missat sin skolgång, säger Maria Rosengren avslutningsvis. ■

BIDRAG VÄLKOMNAS

Du kan donera pengar till Hand till hand via bankgiro: 409-8323 eller via Autogiro eller stående överföring från internetbanken.

Bli medlem – för 200 kronor per år bidrar du till en bättre uppväxt för barn som har det svårt.

Mer information kan du hitta på hemsidan: www.handtillhand.se och

facebook.com/handtillhandSE

Om Hand till hand

Föreningen startades av Maria och Thomas Rosengren och bedriver välgörenhet, där alla donationer går direkt till ändamålen, utan mellanhänder. I dagsläget har Hand till hand 25 medlemmar. Det är en helt ideell förening med mål att ge hårt prövade barn en framtid och en riktig chans i livet. Föreningen ger dagligen lunchpaket till cirka 350 skolbarn i Gorgi Sugarev, en skola i Bitola i det fattiga, södra Makedonien.

Genom att bygga upp verksamheten kring skolan får barnen chansen att förbättra sin tillvaro genom utbildning, som anses vara det viktigaste verktyget för att lämna fattigdomen bakom sig.

Maria och Thomas Rosengren drev tidigare en egen koncern i Kävlinge inom hygien/livsmedelssektorn med två bolag i Sverige och ett i Norge. Koncernen, Hygienutveckling, omsatte cirka 100 miljoner kronor och hade runt 400 anställda. Den såldes år 2007 till det finska börsnoterade bolaget Lassila & Tikanoja. Därefter arbetade Maria och Thomas Rosengren som konsulter till andra entreprenörer. I samband med ett miljöprojekt i Makedonien fick Maria kontakt med skolan i Bitola.

Maria, som själv är född i Makedonien, blev mycket upprörd och ledsen över de förhållanden som många barn där lever under. De bor i hyddor eller ruckel, utan vatten och elektricitet och barnen har ofta inte ens mat för dagen. Många tvingas prostituera sig för att få pengar till mat. Maria Rosengren beslutade sig för att försöka göra något och bildade tillsammans med sin man Thomas föreningen Hand till hand.

Mycket snack – *men lite verkstad*

Förväntningarna var stora på börsens verkstadsbolag inför 2014. Det mesta har dock kommit på skam, vinstprognoserna har kontinuerligt justerats ned. Den svaga konjunkturutvecklingen i Europa kan medföra att estimaten justeras ned även för nästa år. Autoliv, SKF och Trelleborg – som kombinerar exponering mot fordonsindustrin med en attraktiv värdering och stabila balansräkningar – är dock tre verkstadsbolag vi rekommenderar.

TEXT: LARS SÖDERFJELL **FOTO:** HÅKAN FLANK

VERKSTADSBOLAGEN UTGÖR EN AV DE VIKTIGASTE sektorerna för den svenska börsen – med jättar som Atlas Copco, Sandvik, SKF och Volvo svarar branschen för nästan en fjärdedel av det samlade marknadsvärdet. Förhoppningarna inför 2014 var också höga – med en starkare konjunktur i ryggen skulle det här bli året då verkstadsaktierna tog fart på allvar. Efter en lovande inledning på året – som bland annat berodde på Volkswagens förvärv av Scania – har dock kurserna stagnerat.

Verkstadsbolagen vs generalindex

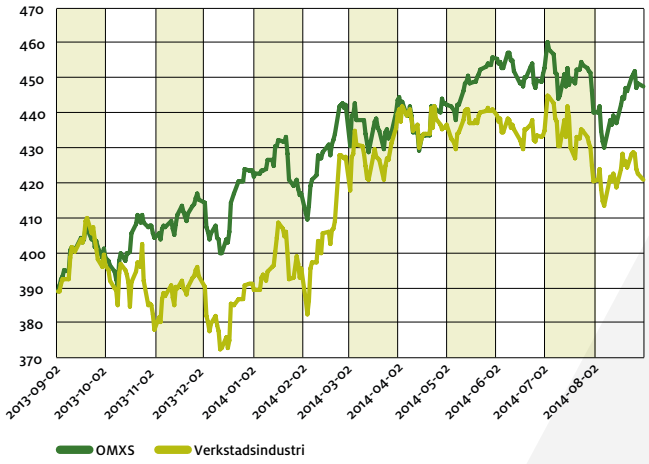

GRANSKAR VI ORSAKERNA TILL SEKTORNS TRÖGA UTVECKLING närmare genom att analysera vinstutvecklingen och de vinstmultiplar som investerarna är beredda att betala för varje vinstkrona ser vi att båda dessa faktorer har bidragit till att sätta press på kurserna.

Verkstadsbolag - vinster och värdering
Rullande 12 månader

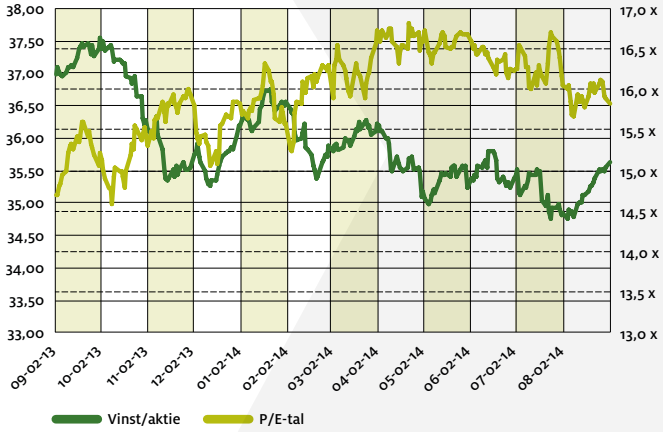

Sänkta vinstprognoser under 2014 efter besvikelser

Vinstförväntningarna har gradvis sänkts under det senaste året i spåren av upprepade rapportbesvikelser från bolagen i sektorn. Faktum är att resultaten i verkstadsindustrin har missat förväntningarna under elva av de sexton senaste kvartalen – och dessutom förhållandevis grovt. Den genomsnittliga ”prognosmissen” har varit 3.5 procent under denna period. Inget tyder heller på att dikten, det vill säga prognoserna, är på väg att närma sig verkligheten – besvikelserna har varit större än genomsnittet under de senaste tre kvartalen.

Verkstadsbolag OMXS30
Avvikelse från konsensusprognos

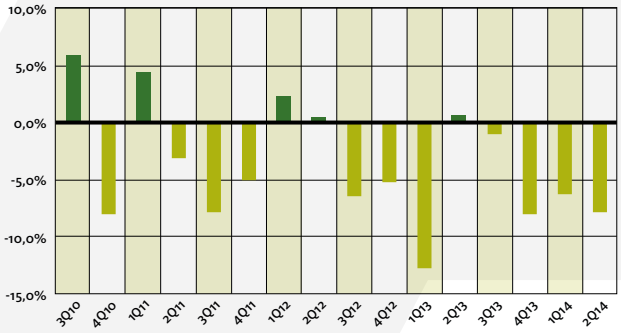

FINNS DET DÅ NÅGOT HOPP om att den negativa trenden för vinsterna ska kunna brytas på kort sikt? Svaret är – tyvärr – att inte mycket tyder på att resultaten ska överraska positivt i tredje kvartalet. Konjunktursignalerna från Europa, den marknad som alltjämt är viktigast

för de flesta svenska verkstadsbolag, har genomgående försvagats under sommaren. En trolig förklaring är att krisen i Ukraina gjort avtryck i företagens investeringsvilja, en annan är att banksystemet i Europa fortfarande inte är i tillräckligt gott skick för att öka kreditgivningen till de företag som är för små för att kunna finansiera sig via obligationsmarknaden.

Det finns några strimmor av hopp för de svenska bolagen: USA:s ekonomi – som i termer av nettoexport är mycket viktig för svenska industriföretag – fortsätter att överraska positivt samtidigt som den svenska kronan har försvagats rejält mot både euron och dollarn under sommaren. Det senare bör resultera i antingen högre marknadsandelar eller bättre marginaler de kommande kvartalen.

Marknadens förväntningar på 2015 innebär i skrivande stund en resultattillväxt för sektorbolagen på knappt 20 procent – något som framstår som väl optimistiskt, både mot bakgrund av de upprepade besvikelserna och de svaga konjunktursignalerna. Vi skulle inte bli förvånade om vinstestimaten faller med ytterligare 4-5 procent från dagens nivå i samband med de kommande kvartalsrapporterna.

Neutrala värderingar, men stora skillnader mellan bolag

Trots sjunkande förväntningar om lönsamheten har vinstmultiplarna (P/E-talen) hållit uppe väl under hela 2014 och till och med stigit något sedan årsskiftet. Totalt sett är sektorn något högt värderad (cirka 5 procent) – förutsatt att våra vinstprognoser, som ligger något lägre än marknadens genomsnitt, infrias. Skillnaderna är dock stora mellan bolagen:

Vinsttillväxt och värderingspotential (2015)

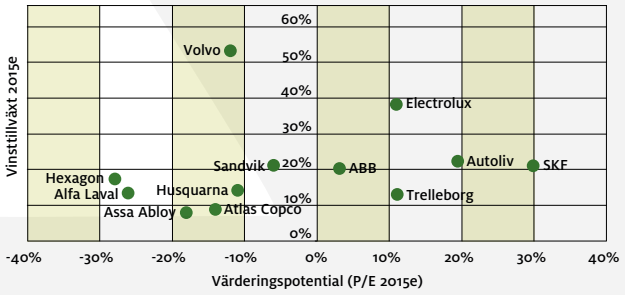

HELT NATURLIGT ÄR BOLAG MED STOR VÄRDERINGSPOTENTIAL (högra delen av diagrammet) och stark vinsttillväxt (övre delen av diagrammet) att föredra som investeringar. Här återfinner vi, med lite god vilja, bara ett bolag: Electrolux, vars lönsamhet verkar vara på väg att återhämta sig från extremt låga nivåer. Längre ner i diagrammet, där vinsttillväxten är något mer modest, hittar vi några underleverantörer till fordonsindustrin: SKF, Autoliv och Trelleborg.

I den "klassiska" verkstadsindustrin är det inte många bolag som klarar våra värderingskriterier. Det enda undantaget är ABB, som efter sommarens nedgångar i spåren av problemen i Power Systems åter framstår som något lågt värderad. Atlas Copco, Sandvik och Volvo är alla att betrakta som fullvärderade – om inte vinstutvecklingen överraskar positivt under de närmaste månaderna.

Det bör framhållas att vår värderingsmodell missgynnar bolag vars affärsmodell till stor del baseras på förvärv, exempelvis Hexagon, Alfa Laval och Assa Abloy. Med en stor del av balansräkningen bunden i goodwill är det svårt att nå den avkastning på eget kapital som vi kräver för att kunna hävda att värderingen är attraktiv.

Fortsatt kräftgång under hösten?

När vi summerar en något hög värdering, en vinsttillväxt på cirka 15 procent och en direktavkastning på 3-4 procent bör verkstadsaktierna på ett års sikt kunna ge en totalavkastning på drygt 10 procent. På kort sikt tror vi dock inte att förutsättningarna är speciellt goda för en positiv kursutveckling – det krävs i första hand en vändning till det bättre i europeisk makrostatistik för att öka trovärdigheten i vinstprognoserna för 2015, något som verkar osannolikt givet den geopolitiska oron och den svaga responsen från bankerna på ECB:s expansiva penningpolitik.

Möjligheter i fordonssektorn

Vi ser fortfarande goda möjligheter till kursuppgångar för de aktier som har exponering mot fordonssektorn. Europeiska konsumenter är, till skillnad från regionens industriföretag, på relativt gott humör. Det bör ge fortsatt stöd till nybilsregistreringarna, som fortfarande är 20-25 procent lägre än före finanskrisen, samtidigt som marknaderna i Nordamerika och Asien fortsätter att utvecklas väl. Autoliv, SKF och Trelleborg – som kombinerar exponering mot fordonsindustrin med en attraktiv värdering och stabila balansräkningar – är tre bolag vi rekommenderar.

EN AKTIE MED HÖGRE RISKNIVÅ är Electrolux, där effekterna av den stora omstrukturering som genomförs i Europa fortfarande återstår att se. Förutsatt att bolaget klarar av att leverera de kostnadsreduktioner som väntas är värderingen låg. En spännande krydda finns i form av ett eventuellt förvärv av General Electrics vitvaruverksamhet, som skulle göra Electrolux till den näst största aktören på den nordamerikanska marknaden.

BLAND DE "KLASSISKA" verkstadsbolagen är värderingen genomgående något för hög för att vi ska se någon större potential. I kategorin "chansningar" lägger vi Sandvik och Volvo – två bolag som aviserat kraftfulla åtgärder för att höja lönsamheten, men där investerarnas tålamod verkar ha tagit slut. Skulle något av dessa bolag leverera resultat som gör det troligt att marginal- och lönsamhetsmålen kan uppnås i närtid finns en betydande kurspotential. Än så länge verkar det mest vara mycket snack – och lite verkstad! ■

Lars Söderfjell
Chef för Case Analysgruppen inom Private Banking.

Topplistan

Starkt i telekom

Topplistan har ökat innehavet i Ericsson och tagit in Nokia. Bakgrunden är främst stärkta marginaler och bra efterfrågan på nätverksutrustning.

TEXT: THOMAS JOHANSSON **FOTO:** KRISTIAN POHL

EFTER EN SVAG START PÅ AUGUSTI kom börsen tillbaka och stängde till slut plus 0,6 procent för månaden. Med en uppgång på 1,6 procent var Topplistan bättre än index. Sedan årsskiftet ligger Topplistan upp 9,8 procent, aningen bättre än börsindex som klättrat 9,3 procent.

Den starka utvecklingen för portföljen förklaras främst av uppgångar för Nokia, H&M, Autoliv och Investor som steg med mellan 4 och 7 procent under augusti. På minussidan fanns Nordea, SEB och SKF som backade någon procent.

Sedan förra numret av Å har vi sålt ABB och JM efter svaga rapporter. ABB uppvisade en bra orderingång men marginalerna var lägre än väntat inom samtliga divisioner. Även JM hade svaga marginaler och dessutom färre byggstarter än väntat.

NYA INNEHAV ÄR BETSSON OCH NOKIA och vi har dessutom ökat innehavet i Ericsson. Betssons rapport för det andra kvartalet bekräftade vår tro om att en kombination av förvärv och organisk tillväxt ger goda möjligheter för hög vinsttillväxt framöver. Det nyligen förvärvade holländska bolaget uppvisade en kraftigt ökad tillväxttakt. Betsson värderas till p/e 13 för 2015 och vi räknar med en direktavkastning kring 5,7 procent.

BÅDE NOKIA OCH ERICSSON levererade starka rapporter, vilket kombinerat med förbättrade utsikter motiverar vår ökade exponering mot telekomsektorn. Efterfrågan på nätverksutrustning, inte minst från Kina, förefaller vara stabilt hög och kan ha förstärkts ytterligare under inledningen av tredje kvartalet. Nokias marginaler överraskade positivt och vinstprognoserna skruvades upp cirka 10 procent. Bolaget har starkt kassaflöde och en stor nettokassa, vilket gör att det kan bli aktuellt att skifta ut stora delar av årsvinsten i form av utdelningar och återköp. För Ericsson innebär de senaste månadernas dollarförstärkning att bolagets intjäningskapacitet ökar med cirka två miljarder kronor i årstakt. Ericsson har liksom Nokia en stor nettokassa och rörelsen värderas till 8,5 gånger rörelseresultatet, vilket är attraktivt. ■

Thomas Johansson

”Betsson är ett nytt innehav. Bolaget värderas attraktivt och har en hög direktavkastning.”

ABB OCH JM HAR LÄMNAT LISTAN

Företag	Kurs	Vikt	Inköps-kurs	Inköps-datum	Kommentar
Autoliv	726,5	10%	596,5	feb-14	Stark rapport, hög organisk tillväxt, stor nettokassa.
Betsson	242,0	5%	241,4	jul-14	Tillväxten tar fart för Betsson, god direktavkastning.
Ericsson	86,5	10%	81,2	aug-14	God vinsttillväxt 2014, attraktiv värdering.
H&M	299,1	10%	253,3	nov-13	Bra tillväxtutsikter på lång sikt.
Investor	258,0	10%	136,7	jan-12	Starkare kassaflöde möjliggör högre utdelningar.
Nokia	58,3	5%	56,5	jul-14	Starkt resultatmomentum, attraktiv värdering.
Nordea	90,2	10%	67,7	feb-12	Stabil utveckling och fortsatt god kreditkvalitet.
SEB	91,0	10%	69,6	jul-13	Bra kostnadskontroll ger hög vinsttillväxt.
SKF	160,3	10%	175,0	jan-14	Volymerna vänder upp om än i långsam takt.
Swedbank	176,5	10%	150,4	apr-14	Stark balansräkning ger utrymme för utdelningar.
Trelleborg	133,8	5%	124,6	okt-13	Fortsatt goda förutsättningar att växa, låg värdering.
Kassa		5%			

* KURSERNA GÄLLER 2014-09-03

Snart ryker rekordet i Klassikern

Oskar Svärd, som Ålandsbanken sponsrar, är på god väg att slå rekordet i Klassikern. I det avslutande Lidingöloppet måste han dock springa de tre milen på en tid under två timmar, tio minuter och 41 sekunder.

TEXT: TORE DAVEGÅRDH **FOTO:** VIKTOR FREMLING

En svensk klassiker kallas det om man genomför de fyra loppen Vasaloppet, cykelloppet Vätternrundan, Vansbrosimningen och Lidingöloppet under en tolvmånadersperiod.

Oskar, varför gav du dig på Klassikern?

– Många idrottare är väldigt smala, koncentrerade till en gren. Eftersom Klassikern omfattar fyra olika moment måste man vara en komplett idrottsman för att kunna nå ett bra resultat. Det vore kul om jag kan slå rekordet.

Du har drygt fyra minuter ”till godo” jämfört med nuvarande rekordhållaren Rickard Andréasson på det kommande Lidingöloppet. Är saken biff?

– Jag har goda chanser att slå rekordet – men man ska aldrig ta ut något i förskott. Jag har sprungit Lidingöloppet två gånger förut. Första gången tyckte jag det gick väldigt lätt och jag kände mig fortfarande stark när jag kom i mål. Andra gången var det betydligt tyngre. Min målsättning är att springa på 1.55, men mycket kan hända i ett långt lopp och det är klokt att inte vara för stursk.

Tidsmässigt började det inte så bra i Vasaloppet?

– Nej, jag var visserligen inte långt efter segraren, men vi hade oflyt med föret. Nysnö försämrade glidet och min tid blev drygt 30 minuter sämre än Rickard Andréassons två år tidigare. Då funderade jag på om det verkligen var någon idé att försöka slå rekordet i år.

I Vätternrundan tillhörde Oskar Svärd den grupp som körde snabbast av alla. Avståndet till Rickard Andréasson krympte till knappt tio minuter, trots att sträckan var fyra kilometer längre i år.

Vansbrosimningen gick oväntat bra.

– Det har jag Johanna Sjöberg att tacka för. Hon gav mig enormt bra hjälp. Jag kunde inte ens crawla tidigare.

Oskar Svärd simmade 14 minuter snabbare än Rickard Andréasson, vilket innebär en ledning på drygt fyra minuter inför Lidingöloppet.

Egentligen kan man tycka att marginalen borde vara mycket större till Oskar Svärds fördel. I sitt Vasalopp var han endast 18 sekunder efter vinnaren, norrmannen John Kristian Dahl. Rickard Andréasson var 2012, då han satte rekordet, fyra minuter långsammare än vinnaren Jörgen Brink. Skillnaden i totaltid blev dock drygt 30 minuter sämre för Oskar Svärd då årets Vasalopp var väsentligt tyngre på grund av den nysnö som föll under loppet.

Den 27 september får vi svaret.

Heja Oskar friskt humör – det är det som susen gör!

Tävling	Rickard Andréassons rekord 2012	Oskar Svärd 2014
Vasan	3.42.02	4.14.52
Vättern	7.18	6.55
Vansbro	1.02.59	48.58
Lidingö	2.06.30	minst 2.10.40
Totaltid	14.09.30	?

Gör självrättelse före årsskiftet

ÅLANDSBANKEN HAR HJÄLPT MÅNGA KUNDER med att upprätta självrättelser. Resultatet har i de flesta fall blivit låg eller ingen skatt – i några fall har kunden till och med fått pengar tillbaka på skatten.

FÖR ATT UTNYTTJA EVENTUELLA KAPITALFÖRLUSTER som gjordes det dåliga börsåret 2008, och på så sätt sänka skatten, är sista datum att lämna in en självrättelse den 31 december i år.

ANTALET SJÄLVRÄTTELSER HAR KONTINUERLIGT STIGIT de senaste åren. Förra året kom det in drygt 2 200 stycken. Hittills i år har över 2 000 personer lämnat in självrättelse, vilket innebär att antalet kommer att bli fler än något år tidigare. Totalt har 7 275 personer gjort en självrättelse och det har genererat nästan två miljarder kronor i skatteintäkter för staten.

BAKGRUNDEN ÄR ATT RISKEN för att Skatteverket ska upptäcka oredovisade intäkter utomlands har ökat kraftigt, då Sverige på senare år har ingått informationsutbytesavtal med de flesta länder som tidigare betraktats som skatteparadis. Ökningen beror också på att schweiziska banker numer kräver att kunden godkänner att uppgifter om ränteinkomster, utdelningar med mera skickas till skattemyndigheten i kundens hemvistland.

I AUGUSTI NÅDDE SVERIGE ETT AVTAL med Hongkong om informationsutbyte och nu är det egentligen bara Förenade Arabemiraten som kvarstår där Sverige ännu inte har något avtal.

ÅLANDSBANKEN HAR MYCKET KUNNIG expertis på området med medarbetare som har lång erfarenhet av arbete på Skatteverket med internationella skattefrågor.

VI HJÄLPER NUVARANDE, ELLER BLIVANDE, kunder med att genomföra en självrättelse om behovet finns.

KONTAKTA JONAS SVENSSON, TFN 0705 39 46 12, JONAS.SVENSSON@ALANDSBANKEN.SE

Förslaget om ändrad

Hög belå

Företagskommitténs förslag till nya regler avseende beskattning av företag drabbar främst högt belånade bolag, som till exempel fastighetsbolag. Även bolag med stor utländsk handel kan vara förlorare om de påverkas av valutakursförändringar, då dessa definieras som finansiella kostnader.

TEXT: DANIEL WÅGMAN **FOTO**: VIKTOR FREMLING

Företagskommittén lämnade den 12 juni 2014 sitt slutbetänkande om nya regler avseende beskattning av företag. Det främsta motivet bakom utredningen är de omdiskuterade ränteavdragen på utländska lån, framför allt bland svenska riskkapitalbolag.

Utredningen är, vad många inte känner till, en av de mest omfattande i modern tid och om förslagen blir verklighet kommer den nya lagen att påverka fler än bara riskkapitalister.

Kommittén har lämnat ett huvudförslag samt ett alternativförslag och reglerna föreslås träda i kraft den 1 januari 2016.

Samtliga juridiska personer omfattas av förslagen medan fysiska personer endast berörs om de äger andelar i handels- eller kommanditbolag.

Så här ser förslagen ut i korthet:

Huvudalternativet innebär att ett avdragsförbud införs för så kallade negativa finansnetton. Det innebär att avdrag för finansiella kostnader endast medges för bolag som har en motsvarande finansiell intäkt. Med detta förslag, och även alternativförslaget, är det därför av väsentlig betydelse att tydligt definiera finansiella kostnader och intäkter och mellanskillnaden, det vill säga finansnettot.

Som en konsekvens av lagförslaget kommer förluster på samtliga finansiella instrument att bedömas som en finansiell kostnad. Reglerna kring så kallade fållanförluster, där förluster på värdepapper endast får kvittas mot vinster på liknande värdepapper, kommer med dagens förslag att tas bort och förluster som inte kvittats före lagens ikraftträdande kommer ej att kunna nyttjas.

I huvudförslaget införs ett schablonavdrag, ett finansieringsavdrag, om 25 procent av det skattemässiga resul-

bolagsbeskattning: *ning* STRAFFAS

tatet före avdraget. Bolagsskattens nominella belopp blir fortsättningsvis 22 procent men finansieringsavdraget kan medföra att den effektiva skatten sänks till 16,5 procent.

Alternativförslaget innebär fortsättningsvisa avdrag för negativa finansnetton men att avdragsrätten begränsas till maximalt 20 procent av avdragsunderlaget. Outnyttjat underskott får rullas vidare, men bara under en tid om maximalt sex beskattningsår. Förslaget innebär att bolagsskatten sänks till nominellt 18,5 procent.

Vinnare och förlorare?

Vinnare är bolag med neutralt eller positivt finansnetto – det vill säga att de finansiella intäkterna är större än de finansiella kostnaderna. De kan med hjälp av finansieringsavdraget sänka den effektiva skattesatsen. Högt belånade bolag drabbas hårdast av förslagen om de inte kan generera finansiella intäkter som minskar det negativa finansnettot. Exempel är fastighetsbolag men även bolag som handlar med utlandet kan vara förlorare om de påverkas av valutakursförändringar då dessa definieras som finansiella kostnader.

> ”Vinnare är bolag med neutralt eller positivt finansnetto. Högt belånade bolag drabbas hårdast av förslagen.”

För privatpersoner med ägande i handelsbolag medför förslagen att det negativa finansnettot inte får läggas till den justerade anskaffningsutgiften på andelarna.

Felaktiga rykten

Det har florerat rykten och diskussioner om att så kallade underprisöverlåtelser till eget bolag ska stoppas. Utredningen hade i sitt uppdrag att undersöka detta men har ansett att de nuvarande reglerna, som tillåter underprisöverlåtelser, fungerar bra och fortsättningsvis bör finnas kvar.

Vad händer med befintliga underskott?

Bolag som har underskott sedan tidigare år kan enligt gällande regler rulla underskotten vidare. Detta innebär att man i taxeringen kan kvitta tidigare års underskott mot överskott det år man gör ett positivt resultat. Förslaget i slutbetänkandet innebär att tidigare års inrullade underskott halveras vid lagens ikraftträdande, detta då dessa inrullade underskott kan innehålla negativa finansnetton. Betänkandet har lämnats på remiss och svarstiden är satt till den 24 oktober 2014. Vi bevakar den fortsatta utvecklingen av ärendet. ■

Havsvidden:

Vidunderligt lu

Havsvidden ligger längst norrut på Åland. Det är ett verkligt unikt hotell och en unik konferensanläggning. Ålandsbankens kunder erbjuds nu en specialrabatt.
På Havsvidden finns det också fantastiskt belägna Klipphus till salu – Ålandsbanken ger bra lånevillkor.

TEXT: TORE DAVEGÅRDH **FOTO:** HAVSVIDDEN

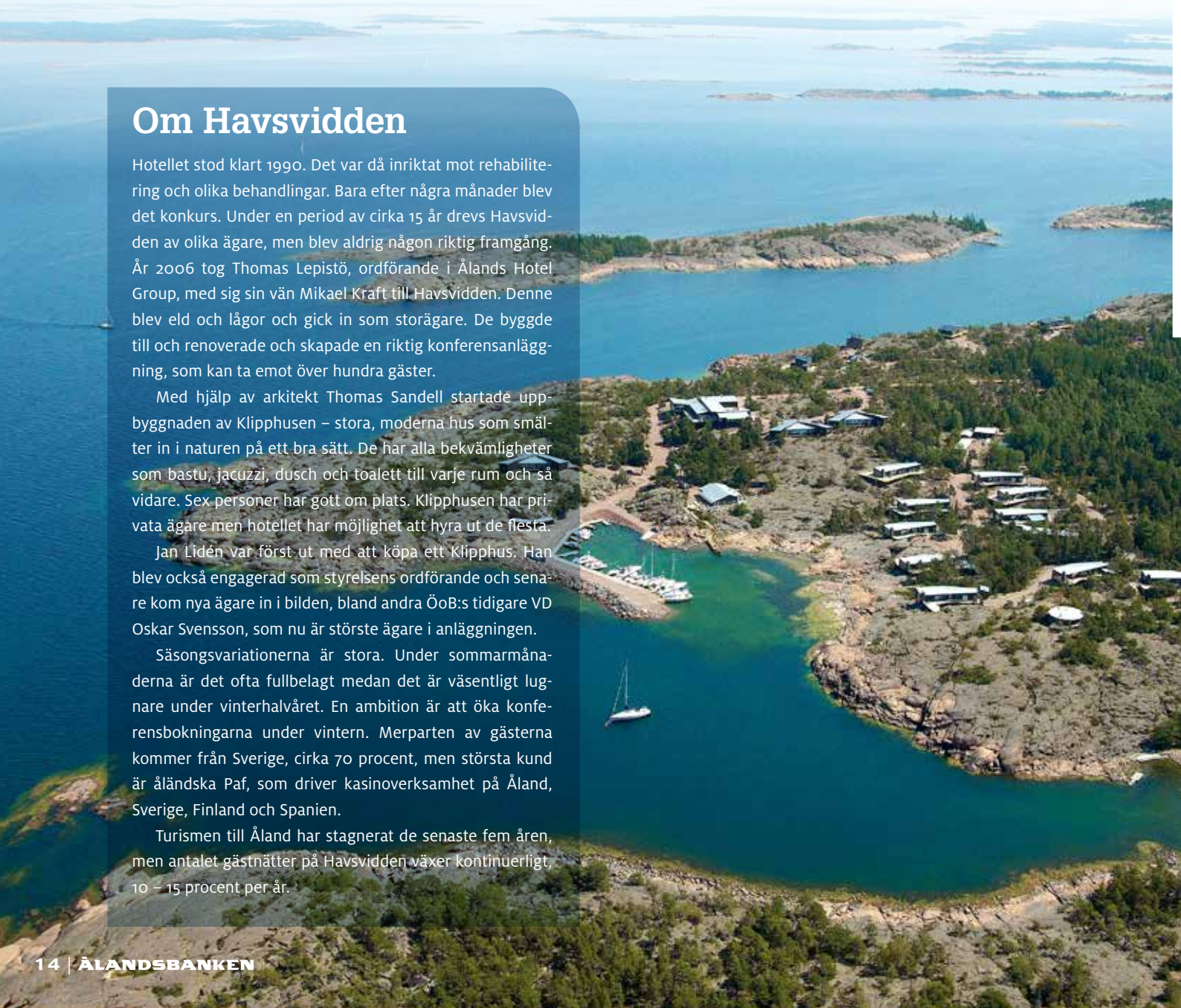

Om Havsvidden

Hotellet stod klart 1990. Det var då inriktat mot rehabilitering och olika behandlingar. Bara efter några månader blev det konkurs. Under en period av cirka 15 år drevs Havsvidden av olika ägare, men blev aldrig någon riktig framgång. År 2006 tog Thomas Lepistö, ordförande i Ålands Hotel Group, med sig sin vän Mikael Kraft till Havsvidden. Denne blev eld och lågor och gick in som storägare. De byggde till och renoverade och skapade en riktig konferensanläggning, som kan ta emot över hundra gäster.

Med hjälp av arkitekt Thomas Sandell startade uppbyggnaden av Klipphusen – stora, moderna hus som smälter in i naturen på ett bra sätt. De har alla bekvämligheter som bastu, jacuzzi, dusch och toalett till varje rum och så vidare. Sex personer har gott om plats. Klipphusen har privata ägare men hotellet har möjlighet att hyra ut de flesta.

Jan Lidén var först ut med att köpa ett Klipphus. Han blev också engagerad som styrelsens ordförande och senare kom nya ägare in i bilden, bland andra ÖoB:s tidigare VD Oskar Svensson, som nu är största ägare i anläggningen.

Säsongsvariationerna är stora. Under sommarmånaderna är det ofta fullbelagt medan det är väsentligt lugnare under vinterhalvåret. En ambition är att öka konferensbokningarna under vintern. Merparten av gästerna kommer från Sverige, cirka 70 procent, men största kund är åländska Paf, som driver kasinoverksamhet på Åland, Sverige, Finland och Spanien.

Turismen till Åland har stagnerat de senaste fem åren, men antalet gästnätter på Havsvidden växer kontinuerligt, 10 – 15 procent per år.

gnt

En helg i augusti besökte jag och min fru Monica Havsvidden på norra Åland. Jag hade tidigare hört att det var ett särdeles fint ställe – ändå blev jag positivt överraskad. Det som främst slog mig var lugnet – en ovanligt harmonisk tystnad – kombinerat med den storslagna naturen och den fantastiska havskänslan. Havet utgör 180 grader av horisonten. Platser som denna är svårfunna. Trots att det utöver huvudbyggnaderna finns cirka 45 så kallade Klipphus på området känns det nästan som om man har stället för sig själv.

Havsvidden erbjuder också utmärkta konferensmöjligheter med en rad aktiviteter som kajakpaddling, fiskeutflykter, cykling, vandringar, massage i spa-anläggningen med mera.

Inga problem

Innan jag åkte hade jag blivit varnad för att det var jobbigt att ta sig dit. Det var dock inga problem. Vi tog färjan från Kapellskär och efter en, aningen förlängd, frukost var vi i Mariehamn. Med bil tog det en dryg halvtimme till Havsvidden, trots att sista milen bestod av småvägar.

Jag träffade Katarina Stylander, som sedan ett år är hotellchef på Havsvidden, marknadschefen Maria Mäntylä, styrelsens ordförande Jan Lidén, tidigare koncernchef på Swedbank och största aktieägaren Oskar Svensson, Runsvensgruppen som bland annat äger ÖoB.

Rätt i tiden

Så här säger styrelsens ordförande Jan Lidén: Havsvidden ligger precis rätt i tiden. Konferensanläggningar finns det gott om, men människor efterfrågar alltmer unika upplevelser. Det får man här – det finns inget liknande. Naturupplevelsen är något alldeles extra samtidigt som konferensanläggningen är komplett. Våra Klipphus lämpar sig mycket bra för ledningsgrupper, som vill ha en ostörd miljö men med tillgång till bra service.

Människor vill ha stora ytor, bra klimat och sol. Det kan vi oftast erbjuda. Området är också perfekt ur säkerhetsaspekt för ”känsliga” konferenser – det är enkelt att skydda området.

Stora möjligheter

Så här säger största ägaren Oskar Svensson: Vi omsätter i dagsläget kring två miljoner euro årligen och växer stadigt. Sannolikt når vi lönsamhet redan vid dagens omsättning, men jag ser stora möjligheter att öka den med 50 procent inom några år. Vi har en utmärkt personal som ser till att gästerna trivs. Havsvidden har stor potential.

Så här säger hotellets chef Katarina Stylander: Vi har en utmärkt konferensanläggning, men den är relativt ny och det tar tid att göra Havsvidden mer känd. Nu har vi en långsiktig ägarkonstellation. Det borgar för att vi kommer att lyckas.

Hög andel nöjda kunder

Det viktigaste är att vi har en mycket hög andel nöjda kunder. Det är den enda vägen till en uthållig framgång. Människor talar med sina vänner och affärsbekanta, som rekommenderar oss och vi ser hur antalet bokningar ökar. Den stora utmaningen är att nå en högre beläggning under vintern. De flesta ser Åland som en sommarö, men vintern är nästan ännu bättre. Att sitta i ett varmt bad utomhus samtidigt som nordanvinden och havet piskar in mot klipporna – det är en upplevelse man sent glömmer. Och på kvällarna är stjärnhimlen här helt betagande.

Maria Mäntylä

Katarina Stylander

Jan Lidén:

Köp Klipphus – en bra affär!

Det finns i dagsläget fyra Klipphus till salu, till priser som ligger 50 procent under vad de skulle kosta om de låg i Sverige eller Finland. Modernt byggda hus i högsta kvalitet som tål väder och vind – och i underbara lägen.

Vi har ett bra samarbete med Ålandsbanken, som liksom vi är flexibla och långsiktiga i sin syn. Banken ger mycket bra lånevillkor och genom att delvis hyra ut sitt hus kan köparen finansiera både ränte- och driftskostnader.

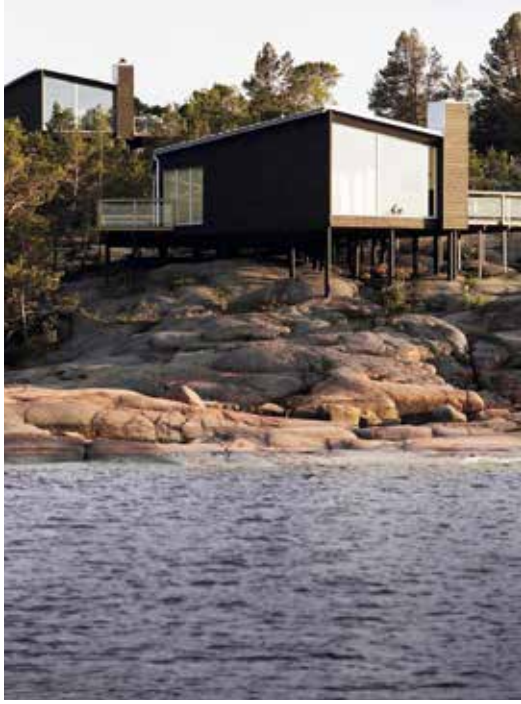

Normala hotellpriser

Så här säger marknadschefen Maria Mäntylä: Många tror att det är väldigt dyrt på Havsvidden, men vi håller priser som ligger på normal hotellnivå. Under lågsäsong har vi ofta specialerbjudanden, kom tre, betala för två och liknande.

Vi tar också fram paket tillsammans med andra, till exempel boende på Havsvidden med golf på Kastelholms Golfklubb med två utmärkta banor. Svenska gäster dominerar men vi ser gärna fler besökare från Finland och bearbetar bokningsbyråer och andra samarbetspartners.

Så här säger min fru Monica: Jag tror inte jag har upplevt en mer avkopplande helg tidigare. Husen är byggda så att alla känner frihet – man har ingen inpå sig – och de har allt, bastu, jacuzzi, soldäck och en bedårande utsikt.

Maten var fantastisk – jag åt den godaste risotton i hela mitt liv!

Så här säger jag själv: Utöver Havsviddens otroliga läge, lugn och skönhet slogs jag främst av den familjära atmosfär som anläggningen har. Personalen är professionell och snabb men samtidigt glad, vänlig och hjälpsam. Inget är krångligt att ordna. ■

Harmonipaket till Ålandsbankens kunder

Kunder i Ålandsbanken erbjuds att besöka Havsvidden till rabatterat pris - ”Harmonipaketet” för 115 euro per person mot normalpriset 135 euro.
I paketet ingår logi i dubbelrum, frukost, eftermiddagskaffe med kakbuffé, 3-rätters middag samt fri entré till Badhuset. Havsvidden bjuder också på mousserande vin med tilltugg - en extra välkomsthälsning, som sätts in på rummen.

Största kunden:

Man får mycket för pengarna

Johanna Backholm är HR-direktör och vice VD på Paf, Ålands Penningautomatförening, som erbjuder spel på internet, ombord på kryssningsfartygen i Östersjön samt på Paf Casino i Mariehamn. Paf har personal i flera länder i Europa och Johanna väljer ofta att förlägga konferenser på Havsvidden för personal och samarbetspartners.

Vad är bäst?

– Miljön. Friheten. Havsluften. Den fantastiska horisonten – ja hela atmosfären. Det är unikt även för oss ålänningar. Vi hade med några konsulter vid ett tillfälle – de hade aldrig sett en så vacker plats tidigare.

Och konferensfaciliteterna?

Ett konferensrum är ett konferensrum, det spelar inte så stor roll hur det ser ut. Bra sådana finns det gott om på många platser. Den stora fördelen med Havsvidden jämfört med till exempel Stockholm eller Helsingfors, är att deltagarna inte kan försvinna ut på ”stan” – det blir verkligen en samling kring det som ska avhandlas. Det är effektivt.

Kvalitet och pris?

Boendet och maten är mycket bra. Personalen anstränger sig verkligen. Det är inte billigt, men prisvärt. Man får mycket för pengarna.

Jessica – vår nya expert på försäkringar

TEXT: TORE DAVEGÅRDH **FOTO:** VIKTOR FREMLING

Varför börjar du hos Ålandsbanken?
– Efter sju år hos försäkringsrådgivarbolaget Söderberg & Partners tyckte jag det skulle bli spännande att prova något nytt. Bankverksamhet är mer omfattande samtidigt som jag får nytta av mitt kunnande och min erfarenhet från försäkringsområdet.

Vad gjorde du på Söderberg & Partners och vad ska du göra på banken?
– Jag var tjänstepensionsrådgivare mot företag och deras anställda. I samband med det hjälpte jag även kunderna med privata försäkringar, kapitalförsäkringar och placeringsrådgivning. På Ålandsbanken ska jag komplettera bankens rådgivare med individuella försäkringsupplägg för kunder.

Varför ska man använda Ålandsbanken för sin pensionslösning?
– Först och främst för att Ålandsbanken är duktig på placeringar. Pensionspengarna ska ju investeras och här finns ett bra utbud av fonder och diskretionära portföljer att välja på. För det andra har vi alternativ med låga avgifter, vilket gör att det blir mer över den dag pensionen ska användas. För det tredje är det smidigt för kunderna. Bankärenden och pensionen kan gås igenom på samma möte.

Hur går det då?
– Vi har många nöjda kunder med försäkringslösningar hos både Folksam och SEB Life som vi samarbetar med. Jag har nyligen börjat, men Ålandsbanken har erbjudit försäkringsrådgivning i något år. Jag kommer att vara drivande i att försäkringsfrågorna kommer in som en naturlig del i bankens kundrådgivning.

Har du något pensionstips?
– Avdragsrätten för pensionssparande ska tas bort – skattefördelen försvinner. De som fortfarande pensionssparar 1 000 kronor i månaden bör se över sina alternativ. Där kan vi hjälpa kunden.

Du gillar att läsa. Har du något tips?
– Jag läser allt från skönlitterära storverk till deckare. En bok jag verkligen kan rekommendera är Lena Anderssons ”Egenmäktigt förfarande”. ■

Om Jessica Friberg

Jessica har en fil.kand. i statsvetenskap och nationalekonomi från Södertörns högskola. Hon har också studerat vid Svenska Försäkringshögskolan och tagit Swedsec-licens.

Jessica har arbetat inom försäkringsmäkleri i olika befattningar, varit enhetschef på Försäkringskassan för ett tjugotal anställda. Där trivdes hon med personalansvaret men tröttnade på de ständiga omorganisationerna och gick då till Söderberg & Partners.

Jessica tycker om båtliv. Tillsammans med maken Claes och barnen Hugo och Hanna utforskar hon Stockholms skärgård med familjens motorbåt, ofta tillsammans med vänner som också har båt och barn i samma åldrar. Jessica spelar schack med sin sexårige son, men är inte särskilt begeistrad i spelet. Däremot tycker Jessica om att jogga och att läsa, hon är en riktig bokmal.

Lägre avgift ger högre pension

Kapital	1 000 000 kr	Om avgiften är 0,5 procentenheter lägre ger det:
Spartid	30 år	620 000 kr mer motsvarande
Avkastning	5 % per år	5 000 kr mer i pension per månad

Hos Ålandsbanken betalar man 0,4 procent för själva försäkringsskalet, som hos andra aktörer ofta kostar kring 0,7 procent. Bankens förvaltningsavgifter är ofta också lägre. Sammantaget ger det, som exemplet visar, möjlighet till en väsentligt bättre pension.

Varför kan Ålandsbanken erbjuda lägre avgift än andra?
Jessica Friberg: ”Det beror på att vi har valt att inte ta emot provision från försäkringsbolag – i stället erbjuder vi ett lägre pris till våra kunder. Vi är en fullservicebank och det ska löna sig att samla sina affärer hos oss.”

Investeringar i sänker risken!

Proffsen hävdar att en traditionell portfölj bestående av aktier och räntor vinner på att kompletteras med ett tredje tillgångsslag – råvaror. Vad investerar man då i och hur utnyttjar man tillgångsslaget bäst?

TEXT: MATS OHLSON

”Man ska alltid ha en del råvaruexponering i en finansiell portfölj just för att de reducerar risken så effektivt.”

I fråga om råvaror som tillgångsslag är det viktigt att förstå vad som avses. Den gängse bilden är att råvaruinvesteringar är någon aktör som sitter på en hög med koppar eller ett lager med olja eller spannmål och väntar på lämpligt tillfälle att sälja. Inget kunde vara mer felaktigt. Råvaruinvesteringar i en finansiell portfölj utgörs bara av derivat, som räknas av och flyttas fram med olika tidsintervall (som att rulla en OMX-termin). De underliggande tillgångarna för derivaten består av ett stort antal olika insatsvaror, som till exempel råolja, betande kossor, elektricitet, etc. Råvaror som tillgångsslag har heller inte nödvändigtvis med en enskild ekonomi eller konjunkturen att göra då prisbildningen på flertalet råvaror sätts utifrån efterfrågan på världsmarknaden och drivs ofta av andra faktorer, som till exempel väder. Att det är andra faktorer som driver priset på råvaror än aktier och obligationer ligger till grund för tillgångsslagets egenskaper som effektiv riskspridare.

Ha alltid råvaror i portföljen

De strukturella egenskaperna i en bred råvaruinvestering är de mest kraftfulla i en finansiell portfölj. Råvaror som tillgångsslag är således inte ett verktyg för att tima förändringar i till exempel konjunkturen –man ska alltid ha en del råvaruexponering i en finansiell portfölj just för att de reducerar risken så effektivt.

Råvaruinvesteringar skiljer sig markant på flera andra sätt från traditionella placeringar som aktier och obligationer. Dessa två tillgångsklasser är i allt väsentligt var sin del av en balansräkning, aktier är en marknad för eget kapital, obligationer en marknad för främmande kapital. Råvaruinvesteringar i en finansiell portfölj är en investering utanför en balansräkning. Råvaruinvesteringen ligger i steget innan fysiska produkter byter ägare, via derivat, och de underliggande tillgångarna

råvaror

ägs aldrig direkt. Mats Ohlson, chef för tillgångsallokering på Ålandsbanken, berättar: ”Råvaruinvesteringar har således en annan karaktäristik. Tack och lov är de möjliga att ha i vilken finansiell portfölj som helst i dag, till skillnad från till exempel skog och fastigheter. Att inte utnyttja fördelarna med råvaruinvesteringar är svårt att förstå då det numer finns till exempel fonder som möjliggör detta på ett lätt sätt. Råvaror är långsiktigt okorrelerade med andra tillgångar, t ex aktier, men har samma volatilitet/risk. Det medför att en blandad portfölj med aktier och råvaror kommer att leverera sin långsiktiga förväntade avkastning oftare och till lägre risk än vad respektive enskild tillgång kan göra.

Använd ett brett placeringsunivers

Mats Ohlson berättar vidare: ”Råvaror ger i en balanserad portfölj en diversifierande effekt över tiden och består av en rad olika okorrelerade undergrupper och är redan i sig ett väldigt diversifierat tillgångsslag. För att uppnå de strukturella fördelarna med riskspridning måste man använda ett brett placeringsunivers / jämförelseindex. Det index vi använder i vår råvaruförvaltning, RJ/CRB TR index, avspeglar hela den amerikanska industrins användning av insatsvaror”. Grovt sett betyder det 40% vardera i jordbruksprodukter och energi, resterande 20% i metaller.

Fondinvesteringar att föredra

När man som privatperson eller institution vill få en effektiv exponering mot råvaror, är alltid fondinvesteringar att föredra. Fonder ger på ett billigt sätt en väldiversifierad exponering. Det är dock viktigt att veta hur investeringarna i en fond sker. ”Ju mer indexnära en fond är desto ”sämre” är den. Det finns så mycket lågt hängande frukt att plocka, att den meravkastning en riktig aktiv förvaltning ger är svår att avstå från, i synnerhet på längre sikt”, säger Mats Ohlson på Ålandsbanken.

Också ett sätt

Att investera i ETFs med olika tema som till exempel basmetall, energi, etc, är också ett sätt att fånga ett tema för en investering i råvaror. Det är dock förknippat med en del problem. Främst är att tillgångsslagets riskspridningsegenskaper förloras på bekostnad av till exempel en förväntansbild om en stärkt konjunktur. Man vill exempelvis ha exponering mot någon typ av basmetaller för att man tror konjunkturen är på väg att vända. Det som då kan ske på totalportföljsnivå är att man i stället höjer risken. Ytterligare ett problem är att de flesta produkter för dessa ändamål oftast är ”mekaniskt långa”, som ett index, på alla ingående råvaruderivat. Det kan vara bra, men inte alltid, dessutom avstår man från att plocka de lågt hängande frukterna ”Det är inte säkert att det fångar det som verkligen eftersöks av en investerare. Och det vi verkligen vill avråda ifrån är så kallade ETNs, där en investerare får bära ytterligare risker i form av till exempel motpartsrisk samtidigt som kostnaderna jämfört med en ETF är markant högre”, avslutar Mats Ohlson. ■

Artikeln har tidigare publicerats av Smart Money

Mats Ohlson
chef Tillgångsallokering / Förvaltare inom Asset Management

Råvaror i en portfölj

I kombination med aktier kan råvaror samtidigt öka avkastningen och minska risken

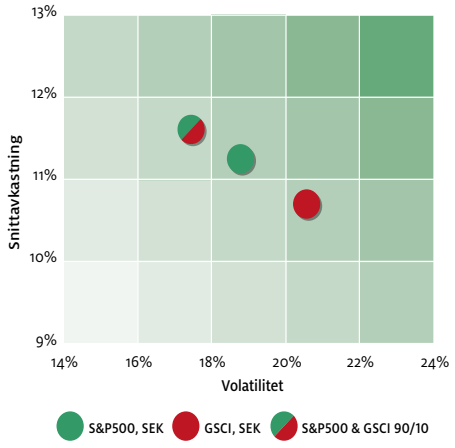

Råvarors avkastningspotential

Historiskt har råvaror haft liknande avkastning med aktier, samtidigt som de två tillgångsklassernas korrelation är låg (0,17)

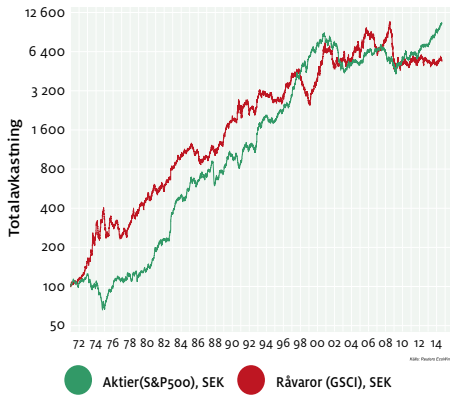

Korrelation Råvaruindex och Aktieindex

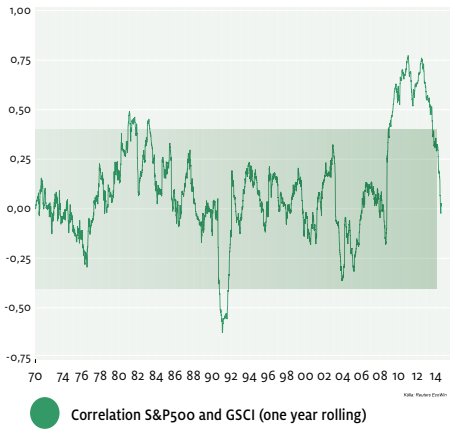

En kopp kaffe ▪ en burk läsk ▪ en mugg vatten

Varje dag dricker vi minst en liter, måste dricka för att överleva: det kan vara vatten, kaffe, öl eller kanske champagne. Eller ett glas whisky. Ett glas vatten kostar ett öre, finaste champagnen 765 kronor. Det är du som väljer. Det märkliga är att en kopp kaffe eller ett glas iskallt vatten kan vara lika gott som ett glas bubblande svindyr champagne.

TEXT: JAN TÖRNQVIST

Vad har d

Det är till och med viktigare än att äta, att dricka. Får man inte nåt att dricka så är ens dagar snart räknade. Ett glas vatten kan vara guld värt. Det är självklart att vi människor har druckit sedan tidernas begynnelse. Det dröjde säkerligen inte länge innan vi smaksatte vattnet och till och med förstod hur man kunde få lite alkoholstyrka på drycken.

FÖRST KOM ÖLET. Kornbröd maldes ner i vatten och jäste. Hej gubbar. slå i glasen! Detta hände för 10 000 år sedan då jordens befolkning blev bofast och började odla spannmål. Man har hittat 5 000 år gamla stentavlor med inristade bestämmelser om öltillverkning, pris och försäljningstillstånd. På 700-taler blev det big business att brygga och sälja öl. För att dämpa saltet i maten drack männen på medeltiden litervis med öl varje dag; alkoholhalten var dock bara 2-3 procent,

VINETS HISTORIA är inte riktigt lika gammal; spår av jäst vindryck har hittats i 9 000 år gamla kärl i den kinesiska byn Jiahu.

WHISKY, som betyder Livets vatten (jämför med franska Eau de vie och latinets akvavit) har vi druckit i åtminstone 600 år och omnämns i litteraturen första gången 1494.

Och blir det som folk tycker om, i det här fallet att dricka, så föds affärer.

Så det är inte så konstigt att det har växt upp väldiga industrier runt det vi dricker. Egentligen är det märkligt eftersom det vatten som dricks ur kran är nästan gratis. Kranvatten kostar ungefär 2,5 öre litern, det vill säga inte ens ett öre för ett glas.

MEN ALL DRYCK är som bekant inte lika billig. En liter sodavatten (Spendrups) kostar 3 kronor och 69 öre för en liter, 62 öre för ett glas, att jämföra med en flaska av Systembolagets dyraste champagne (Bollinger Vielles Vignes Francaises 2002) som kostar 4 589 kronor för en flaska, 765 kronor för ett glas.

VI SVENSKAR konsumerar minst en liter dryck per dag; mjölk, läsk, saft, lättöl, starköl, vin, sprit och förstås vatten, mest från kran, men också buteljerat. Men mest dricker vi mjölk, 96 liter per år (knappt 40 000 mjölkkor i Sverige), nästan lika mycket läsk, 85 liter (siffrorna från 2008). På 50 år har dock mjölkkonsumtionen halverats, läskdrickandet tredubblats.

Dryck är en vätska som är avsedd att drickas. Drycker kan vara mer eller mindre törstsläckande. Den viktigaste drycken är vatten, som är livsnödvändig för alla levande organismer. En stor del av människans kropp består av vatten som är ett lösningsmedel för många ämnen i kroppen. En vuxen människa bör dricka uppemot två liter vatten dagligen.Så gott som alla andra drycker, som saft, läsk, mejeridrycker och alkoholdrycker, innehåller vatten.

Alkoholdrycker är drycker som innehåller etanol. I stora mängder orsakar de berusning, ett fysiologiskt tillstånd som påverkar psyket och beteendet. Det är vanligt att försäljning av alkoholdrycker, speciellt till unga människor, begränsas av lagar. Konsumtion av alkoholdrycker är dock inom många kulturer speciellt viktig vid många sociala evenemang.

u i ditt glas?

Vi dricker så kallade vardagsdrycker ungefär tre gånger så mycket som vi smakar alkohol, 234 liter mot 90 liter. Mjölk är inte längre en storsäljare.

DÄREMOT ÄLSKAR VI svenskar att dricka kaffe, helst 3-4 koppar om dagen. Bara finländarna dricker mer.

Kaffedrickandet har sitt ursprung i Etiopien för två tusen år sedan och fick sedan en spridning via Arabiska halvön till Turkiet och nådde Europa under slutet av 1600-talet.

Till en början var det bara män som drack kaffe och man drack inte kaffe hemma – kaffehus öppnade och de ansågs vara hemvist för liderlighet och dåliga seder. Men på 1800-talet blev kaffet mycket populärt bland stora delar av befolkningen, framför allt i de borgerliga kretsarna. Kaffebönor blev en betydande handelsvara.

ATT FÖRÄDLA VANLIGT KRANVATTEN kan alltså löna sig, minst sagt. 1886 blandade John Stith Pemberton, apotekare, ihop den första Coca-Colan. Ett år senare sålde han receptet för 2 300 dollar. Genombrottet för drycken kom under andra världskriget då företaget, sponsrat av amerikanska armén, kunde erbjuda soldaterna en flaska varhelst de krigade. Vanan att dricka Coca-Cola tog de med sig hem när kriget var slut. Idag kan du köpa Coca-Cola i 200 länder. Varje sekund serveras 14 000 glas Coca-Cola (25 centiliter). Man brukar säga att när två vägar möts så finns det en Coca-Cola-skylt.

PRIPPS FÖRSÖKTE LANSERA svensk julmust på världsmarknaden och ta upp konkurrensen med Coca Cola. Det gick så där, men vi svenskar gillar julmust, dricker 40 miljoner liter årligen, det mesta till jul. Att jämföra med 20 000 000 miljoner liter, enligt Coca Colas egen hemsida.

STÖRSTE ENSKILDE ÄGAREN till Coca-Cola är en rätt okänd amerikan, Howard G. Buffet, son till Warren Buffet, en av världens tio rikaste.

EN ANNAN AV VÄRLDENS tio rikaste, fransmannen Bernard Arnault, har gjort sin förmögenhet genom att sälja lyxvaror, huvudsakligen drycker; bland annat äger han champagnen Dom Perignon, cognacen Hennessy, vodkan Belvedere, whiskyn Glenmorangie vinet Château d´Yquem – han tjänar 29 miljarder om året (2013).

2012 UTNÄMNDES COCA-COLA till världens mest värdefulla varumärke. På hundra-i-topp listan fanns också följande drycker Pepsi (22), Budweiser (31), Nescafé (35), Sprite (66), Jack Daniel´s (81), Johnny Walker (83), Corona (89), Smirnoff (90), Heineken (92), Moët & Chandon (98). Det är alltså många som tjänat sin förmögenhet på drycker.

SKÅL TA MEJ FAEN! ■

Momentum

Jodå, visst är det de stora uppfinningarna som blir grunden till stora företag. Men inte alltid. Det kan också vara de små påhitten som blir början till företagsamhet. Hamburgaren, rakhyveln, blöjan – hur i hela friden kunde de bli några av världens mest värdefulla varumärken: McDonald´s, Gillette och Pampers? Här får du tre råd som entreprenör.

TEXT: JAN TÖRNQVIST

Leta efter idén, den finns

King C. Gillette i Boston, född 1855, var besatt av att bli uppfinnare. William Painter hade uppfunnit kapsylen. Nåt sånt ville King uppfinna så han tog anställning hos Painter, men King hade egentligen inga bra idéer. De goda idéerna dök inte upp. Inte förrän han skar sig när han rakade sig. Då var det så självklart: säkerhetsrakhyveln. 1901 startade han The Gillette Company. Köptes 2005 av Procter & Gamble för några miljarder. King C. Collette dog 1932 innan han fick uppleva sitt livs stora ekonomiska framgång, men sin rakhyvel använde han med glädje varje morgon.

Du behöver inte uppfinna nåt nytt

Vic Mills var en påhittig ingenjör som hade en enkel idé; varför uppfinna sånt som redan finns. Nej, förbättra uppfinningarna i stället. Det var så han startade sitt eget företag 1959 . Och han skapade en tvål som flöt, den första kakmixen, chipset Pringles, som alla blev storsäljare i handeln – och en modern blöja, Pampers. I Sverige gick Pampers från att vara nästan helt okänd till att ta en stor del av marknaden genom att tidigt och flitigt använda sig av reklamfilmer i TV under 1990-talet. Filmerna blev kända för fraserna ”ledsen och kinkig” och ”för torra och glada barn”,

Förstå att det kan bli nåt

En hackad biff i en bit matbröd. Det var så tyska immigranter fixade sin lunch. Ingen tänkte på att man kunde göra affärer genom att sälja en sån där sandwich, Inte förrän bröderna Dick och Mac McDonald öppnade världens första hamburgerkrog i San Bernardino i USA 1940. Sen var det inte mer med det. Men försäljaren Ray Kroc såg en framtid och fick brödernas tillstånd att öppna en egen hamburgerkrog efter samma idé. Kroc ville köpa ut bröderna och fortsätta utvecklingen. Han erbjöd dem 0,5 procent av framtida vinst. Bröderna sa nej, men sa ja till 2,7 miljoner i stället. I dag är de 0,5 procenten värda 180 miljoner – per år.

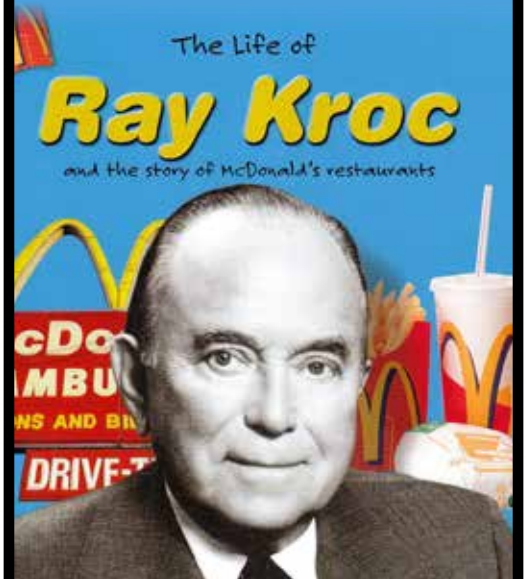

Lösning till förra numret av Å:s korsord

ÅLANDSBANKEN

ÅLANDSBANKEN ABP

HUVUDKONTOR:
Nygatan 2, Mariehamn
Åland
telefon +358 204 29 011 (växel)
www.alandsbanken.fi

SVERIGE
Chef Magnus Holm
telefon 08 791 48 00
magnus.holm@alandsbanken.se
www.alandsbanken.se

STOCKHOLM
Stureplan 19
telefon 08 791 48 00

Göteborg
Chef Mattias Breiter
telefon 031 333 45 00
mattias.breiter@alandsbanken.se
Kungsportsavenyen 1

Malmö
Chef Jonny Björklund
telefon 040 600 21 00
jonny.bjorklund@alandsbanken.se
Stortorget 11

Private Banking
Chef Magnus Johansson
08-791 4887
magnus.johansson@alandsbanken.se

Private Banking Finansiell Planering
Chef Sebastian Schmidt
08- 791 4666
sebastian.schmidt@alandsbanken.se

Private Banking Case Analys
Chef Lars Söderfjell
08 – 791 4657
lars.soderfjell@alandsbanken.se

Private Banking Privatmäkleri
Chef Mats Ericson
08 - 791 4762
mats.ericson@alandsbanken.se

Private Banking Skatte/familjejuridik
Chef Elisabeth Tamm
08-791 4925
elisabeth.tamm@alandsbanken.se

Premium Banking
Chef Fredrik Svennersjö
08 - 791 2401
fredrik.svennersjo@alandsbanken.se

Asset Management
Chef Magnus Holm
telefon 08 791 48 00
magnus.holm@alandsbanken.se

RBK

En mer avancerad ekonomi kräver en mer engagerad rådgivare.

Välkommen till det du har saknat.

Hos oss möter du experter och specialister som hjälper dig med allt från ax till limpa. Vi tar hand om komplexa frågor och vägleder våra kunder utifrån deras specifika behov gällande:

- Planering av utlandsflytt
- Korrekt genomförd självrättelse
- Genomtänkta och väl förberedda generationsskiften
- Ägarplanering och bolagsstrukturer
- Försäljning av bolag
- Förmögenhetsförvaltning

PRIVATE BANKING

ÅLANDSBANKEN

Vi går vår egen väg

Välkommen till oss på Ålandsbanken Private Banking. www.alandsbanken.se/privatebanking

Stockholm: Stureplan 19, tel. 08-791 47 20, pbstockholm@alandsbanken.se Göteborg: Kungsportsavenyen 1, tel. 031-333 45 00, pbgoteborg@alandsbanken.se Malmö: Stortorget 11, tel. 040-600 21 00, pbmalmo@alandsbanken.se